

Nadležnost - Hrvatska

SADRŽAJ

- 1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?
- 2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?
 - 2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?
 - 2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)
 - 2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti
 - 2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo
 - 2.2.2.1 Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?
 - 2.2.2.2 Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?
 - 2.2.2.3 Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?
- 3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

1 Moram li tužbu podnijeti redovnom građanskom sudu ili specijaliziranom sudu (npr. sudu za radne sporove)?

Tužba se podnosi stvarno i mjesno nadležnom sudu, a u slučaju da se radi o specifičnom sporu, tužba se podnosi specijaliziranom sudu. Međutim, jedino su u Gradu Zagrebu ustrojeni Općinski građanski sud i Općinski radni sud kao specijalizirani sudovi za navedene predmete, dok su u preostalim slučajevima u pravilu nadležni Općinski sudovi.

2 Ako je predmet u nadležnosti redovnih građanskih sudova (odnosno ako ti sudovi imaju odgovornost za takve predmete), kako doznati kojem sudu treba podnijeti tužbu?

Pravila koja određuju nadležnost suda nalaze se u Zakonu o parničnom postupku.

Pobliže, tužba se podnosi sudu općemjesno nadležnom za tuženika, odnosno mjesno nadležnom prema prebivalištu ili boravištu tuženika ili sjedištu tuženika ukoliko se radi o pravnoj osobi, a ukoliko se radi o sporovima protiv županija, Grada Zagreba, gradova i općina općemjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi njihovo predstavničko tijelo.

Međutim, za suđenje u sporovima protiv Republike Hrvatske općemjesno je nadležan sud na čijem području tužitelj ima prebivalište, odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj. Ako tužitelj nema prebivalište, odnosno sjedište u Republici Hrvatskoj za suđenje u sporovima protiv Republike Hrvatske općemjesno je nadležan sud na čijem se području nalazi Hrvatski sabor.

2.1 Postoji li razlika između nižih i viših redovnih građanskih sudova (npr. okružnih sudova kao nižih sudova i regionalnih sudova kao viših sudova), a ako postoji, koji je sud nadležan za moj predmet?

Postoji razlika između viših i nižih sudova. Općinski sudovi i Trgovački sudovi su prvostupanjski, a Županijski sudovi i Visoki trgovački sud RH su drugostupanjski sudovi. Naime, Županijski sudovi odlučuju o žalbama protiv odluka Općinskih sudova, a Visoki trgovački sud RH odlučuje o žalbama protiv odluka Trgovačkih sudova.

Jedino u posebno propisanim slučajevima su Županijski sud i Visoki trgovački sud RH prvostupanjski sudovi, a protiv čijih odluka se tada žalba podnosi Vrhovnom sudu RH.

Dakle, samo iznimno su spomenuti viši sudovi nadležni za tužbe, a u kojem slučaju se niži sudovi oglašavaju kao nenadležni i ustupaju predmet na daljnje postupanje.

2.2 Mjesna nadležnost (je li sud u gradu A ili gradu B nadležan za moj predmet?)

Koji sud će biti nadležan u konkretnom predmetu ovisi o različitim okolnostima, ali u pravilu, sud koji je općemjesno nadležan za tuženika će biti nadležan sud.

2.2.1 Osnovno pravilo mjesne nadležnosti

Osnovno pravilo za mjesnu nadležnost je prebivalište ili boravište tuženika, odnosno sjedište tuženika ako se radi o pravnoj osobi.

2.2.2 Iznimke u odnosu na osnovno pravilo

2.2.2.1 *Kada mogu odabrati između suda u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila) i drugog suda?*

2.2.2.2 *Kada moram odabrati neki drugi sud, a ne onaj u mjestu u kojem tuženik živi (sud određen primjenom osnovnog pravila)?*

2.2.2.3 *Mogu li stranke same dodijeliti nadležnost sudu koji inače ne bi bio nadležan?*

Iznimno od osnovnog pravila općemjesne nadležnosti, Zakon o parničnom postupku u člancima 50. – 66. predviđa slučajeve posebne mjesne nadležnosti koji se odnose na suparničare, sporove za zakonsko uzdržavanje, sporove za naknadu štete, sporove radi zaštite prava na temelju jamstva proizvođača, bračne sporove, sporove o utvrđivanju ili osporavanju očinstva ili materinstva, sporove o nekretninama i zbog smetanja posjeda, sporove o zrakoplovu i brodu, osobe koje nemaju općemjesnu nadležnost u Republici Hrvatskoj, nadležnost po mjestu u kome se nalazi poslovna jedinica pravne osobe, nadležnost po mjestu gdje se nalazi zastupništvo strane osobe u Republici Hrvatskoj, zatim sporove iz odnosa s ustrojstvenim jedinicama Oružanih snaga Republike Hrvatske, sporove iz nasljednopravnih odnosa, sporove u ovršnom i stečajnom postupku, nadležnost po mjestu plaćanja, sporove iz radnih odnosa te uzajamnu nadležnost za tužbe protiv stranih državljana.

Naime, u navedenim slučajevima, tužitelj uvijek može, ali nikada ne mora, izabrati drugi predviđeni sud od onog suda u mjestu u kojem tuženik živi, određenog primjenom osnovnog pravila.

Konačno, prema čl. 70. Zakona o parničnom postupku, stranke se mogu sporazumjeti o mjesnoj nadležnosti drugog stvarno nadležnog suda, ali samo ako se ne radi o isključivo nadležnom sudu.

3 Ako je predmet u nadležnosti specijaliziranih sudova, kako doznati kojem se sudu moram obratiti?

Ovisno o tome da li se radi o građanskom ili trgovačkom sporu, tužba se podnosi Općinskom sudu ili Trgovačkom sudu, a u Gradu Zagrebu se još može podnijeti i Općinskom radnom sudu ako je riječ o radnom sporu.

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.

Posljednji put ažurirano: 23/08/2018